

Laidiens: 08.04.2014., Nr. 70
Oficiālās publikācijas Nr.: 2014/70.4

Ministru kabineta noteikumi Nr.96

Rīgā 2014.gada 11.februārī (prot. Nr.8 26.§)

Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtība

*Izdoti saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām"
28.¹ panta piekto daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

- 1.1. nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas kārtību;
- 1.2. nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietotājus;
- 1.3. darījumus apliecinājošo dokumentu veidus un rekvizītus;
- 1.4. nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietotāju un apkalpojošo dienestu pienākumus;
- 1.5. kārtību, kādā elektroniskās ierīces un iekārtas, to lietotāji un apkalpojošie dienesti reģistrējami Valsts ieņēmumu dienesta vienotajā datubāzē (reģistrā) (Valsts ieņēmumu dienesta vienotā datubāzē ir Nodokļu informācijas sistēmas sastāvdaļa, un tās pārzinis ir Valsts ieņēmumu dienests);
- 1.6. nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu lietošanas, lietotāju un apkalpojošo dienestu uzraudzības un kontroles kārtību;
- 1.7. gadījumus, kad nodokļu maksātāji, saņemot samaksu par darījumiem vai amata atlīdzību par normatīvajos aktos noteiktajām darbībām (turpmāk – samaksa par darījumiem) skaidrā naudā, nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanai var nelietot kases aparātus, hibrīda kases aparātus, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas.

2. Noteikumi neattiecas uz ārvalstu fiziskām vai juridiskām personām vai ar līgumu vai norunu saistītām šādu personu grupām, vai šādu grupu pārstāvjiem, kas ir reģistrēti tikai Valsts ieņēmumu dienesta ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistrā, bet kuriem nav noteiktas saimnieciskās darbības veikšanas vietas Latvijas Republikā.

3. Lai nodrošinātu nodokļu un citu maksājumu reģistrāciju, par darījumiem saņemto samaksu skaidrā naudā, ar maksājumu kartēm vai citiem maksājuma apliecinājumiem (dāvanu kartes, čeki, taloni un tamlīdzīgi apliecinājumi

par to, ka tiek veikts norēķins par darījumu) nodokļu maksātāji reģistrē, izmantojot nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektroniskās ierīces un iekārtas – kases aparātus, hibrīda kases aparātus, kases sistēmas, specializētās ierīces un iekārtas.

4. Nodokļu maksātāji lieto normatīvajos aktos par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām noteikto hibrīda kases aparātu vai kases sistēmu, ja to veikto preču piegāžu un (vai) sniegto pakalpojumu kopējā vērtība iepriekšējo 12 mēnešu laikā pārsniedz 200 000 *euro*.

5. Nodokļu maksātāji lieto normatīvajos aktos par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām noteiktās kases sistēmas, ja to veikto preču piegāžu un (vai) sniegto pakalpojumu kopējā vērtība iepriekšējo 12 mēnešu laikā pārsniedz 1 500 000 *euro*.

6. Nodokļu maksātājs, sasniedzot šo noteikumu 4. un 5. punktā minēto apgrozījumu, triju mēnešu laikā sāk lietot hibrīda kases aparātu vai kases sistēmu.

7. Nodokļu maksātāji ielu tirdzniecības vietās var lietot normatīvajos aktos par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām noteikto kases aparātu, ja to veikto preču piegāžu un (vai) sniegto pakalpojumu kopējā vērtība iepriekšējo 12 mēnešu laikā ielu tirdzniecības vietās nepārsniedz 150 000 *euro*.

II. Lietotāja vispārīgie pienākumi

8. Kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas lietotājs (turpmāk – lietotājs) ir nodokļu maksātājs, kas veic saimniecisko darbību un tā nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanai lieto kases aparātu, hibrīda kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīci vai iekārtu.

9. Nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanai lieto tikai tādus kases aparātus, hibrīda kases aparātus, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas, kas:

9.1. atbilst normatīvajiem aktiem par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām;

9.2. reģistrētas Valsts ieņēmumu dienestā uz lietotāja vārda;

9.3. noplombētas ar numurētām un Valsts ieņēmumu dienestā iegādātām speciālām stingrās uzskaites plombām (turpmāk – plombas), ja to paredz normatīvie akti par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām.

10. Lietotājs nodrošina saimnieciskās darbības veidam atbilstošas konstrukcijas kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas iegādi un lietošanu nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanai katrā pastāvīgajā darbības vietā (struktūrvienībā) vai ārpus pastāvīgās darbības vietas (struktūrvienības).

11. Lietotājs, pieņemot maksājumus ārvalstu valūtā, lieto kases aparātu, hibrīda kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīci vai iekārtu, kura veic konvertācijas aprēķinu.

12. Lietotājs nodrošina, lai kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces un iekārtas plombēšanu, programmēšanu, uzstādīšanu, remontu un tehnisko apkopi (turpmāk – apkalpošana) veic šajos noteikumos noteiktajā kārtībā reģistrēts apkalpojošais dienests (turpmāk – apkalpojošais dienests).

13. Lietotājs nodrošina, lai persona, kas pilda kasiera pienākumus (turpmāk – kasieris), tiktu apmācīta darbam ar attiecīgo kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas modeli (modifikāciju), kā arī rakstiski nosaka kasiera pienākumus.
14. Ja lietotāja – pasta komersanta, kas sniedz universālo pasta pakalpojumu, – kases aparātu, hibrīda kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīci vai iekārtu, pamatojoties uz noslēgto līgumu, lieto starpniecības pakalpojumu sniedzējs:
- 14.1. kasiera pienākumus rakstiski nosaka starpniecības pakalpojumu sniedzējs;
- 14.2. lietotāja pienākumus un tiesības saistībā ar kases aparātu, hibrīda kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīci vai iekārtu faktisko izmantošanu nodrošina starpniecības pakalpojumu sniedzējs atbilstoši līgumam, kas noslēgts starp lietotāju un starpniecības pakalpojumu sniedzēju.
15. Lietotājs nodrošina, lai kases aparātā, hibrīda kases aparātā, kases sistēmā, specializētajā ierīcē vai iekārtā pirms tās lietošanas uzsākšanas tiktu ieprogrammēti atbilstoši rekvizīti, kas noteikti normatīvajos aktos par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām (taksometra skaitītājā – rekvizīti, kas noteikti normatīvajos aktos par pasažieru pārvadāšanu ar vieglajiem taksometriem) un norādīti kontroles finanšu pārskatā pārbaudes laikā (turpmāk – X pārskats), dienas (perioda) finanšu pārskatā (turpmāk – Z pārskats) un kases čekā.
16. Kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas lietotājs nodrošina, lai pirms kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas lietošanas uzsākšanas uz kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas attiecīgās ierīces vai iekārtas, kurā ievietota nedzēšamā elektroniskā, fiskālā vai energoneatkarīgā atmiņa, tiktu uzlīmēta uzlīme ar Valsts ieņēmumu dienestā saņemto identifikācijas kodu.
17. Lietotājam aizliegts mainīt kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas konstrukciju un programmu.
18. Lietotājs nodokļus un citus maksājumus reģistrē kases aparātā, hibrīda kases aparātā, kases sistēmā, specializētajā ierīcē vai iekārtā, kurai ir izslēgts mācību režīms.
19. Lietotājam aizliegts lietot kases aparātu, hibrīda kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīci vai iekārtu, ja:
- 19.1. tā bojājumu dēļ nenodrošina darījumu reģistrēšanu saskaņā ar šiem noteikumiem un normatīvajiem aktiem par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām (taksometra skaitītājam – saskaņā ar normatīvajiem aktiem par pasažieru pārvadāšanu ar vieglajiem taksometriem) vai tai ir atvienota kontrollente;
- 19.2. tā nav noplombēta, ja to paredz normatīvie akti par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām, vai plombas ir bojātas (piemēram, plomba ir sadalīta daļās, nav saredzama plombas sērija un numurs, hologrāfiskais attēls ir neprecīzs), vai pastāv iespēja iejaukties kases aparāta, hibrīda kases aparāta, specializētās ierīces vai iekārtas konstrukcijā un programmatūrā, nebojājot plombu;
- 19.3. atslēgta kases aparāta nedzēšamā elektroniskā atmiņa vai nedzēšamā elektroniskā un fiskālā atmiņa, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas energoneatkarīgā atmiņa vai konstatēta energoneatkarīgās atmiņas vai programmas kļūda;
- 19.4. likumā "Par nodokļiem un nodevām" noteiktajos gadījumos ir apturēta lietotāja saimnieciskā darbība, – līdz lēmuma pieņemšanai par saimnieciskās darbības atjaunošanu.

20. Lietotājam aizliegts apkalpot tā lietošanā esošos kases aparātus, hibrīda kases aparātus, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas, noņemt vai bojāt apkalpojošā dienesta uzliktās plombas, kā arī pieļaut, ka minētās darbības veic citas personas, izņemot apkalpojošo dienestu, kurš ir tiesīgs noņemt plombas šajos noteikumos noteiktajā kārtībā.

21. Lietotājs iesniedz tehnisko pasi apkalpojošajam dienestam nepieciešamo ierakstu veikšanai. Lietotājam aizliegts veikt ierakstus tehniskajā pasē, apkalpojošā dienesta sastādītajos aktos, programmas izdrukās, izņemot parakstīšanos (norādot datumu, atbildīgās personas vārdu un uzvārdu) par iepazīšanos ar apkalpojošā dienesta veiktajiem ierakstiem un atzīmēm.

22. Lietotājs, administrējot klasifikatorus pievienotās vērtības nodokļa likmēm, kas noteiktas normatīvajos aktos, var nepiemērot šo noteikumu 21. punktā minētās prasības, ja nenotiek iejaukšanās kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces konstrukcijā, programmatūrā un netiek noņemtas vai bojātas apkalpojošā dienesta uzliktās plombas. Lietotājs pēc veiktajām darbībām, kas saistītas ar nodokļa likmju klasifikatora administrēšanu:

22.1. izdrukā Z pārskatu, kuru apstiprina ar lietotāja parakstu un ielīmē kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces tehniskajā pasē;

22.2. nekavējoties izdara ierakstu kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces tehniskajā pasē, norādot datumu un laiku un apstiprinot to ar lietotāja parakstu;

22.3. piecu dienu laikā par veikto administrēšanu rakstiski informē apkalpojošo dienestu, kurš pēdējo reizi veicis kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas apkalpošanu.

23. Par kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas bojājumiem, kas nenodrošina normatīvajos aktos par nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanas elektronisko ierīču un iekārtu tehniskajām prasībām noteikto funkciju izpildi, kā arī par apkalpojošo dienestu uzlikto plombu bojājumiem vai plombu neesību lietotājs nekavējoties paziņo apkalpojošajam dienestam un Valsts ieņēmumu dienestam.

24. Lietotājs nodrošina:

24.1. lai laikus tiktu nomainīti autonomie enerģijas avoti, kuri nepieciešami, lai saglabātu kases aparāta nedzēšamo elektronisko atmiņu. Ja kases aparātu darbina autonomas enerģijas avots, – lai tas tiktu uzlādēts;

24.2. lai laikus tiktu nomainīti kases aparātu fiskālie atmiņas bloki, hibrīda kases aparātu un kases sistēmu aizpildītie energoneatkarīgās atmiņas bloki. Aizpildītos un nomainītos energoneatkarīgās atmiņas blokus glabā piecus gadus;

24.3. kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas naudas kastē un papildu naudas kastē (ja tāda ir) esošās naudas kopsummas atbilstību pārskatā norādītajai skaidrās naudas summai X pārskata izdrukas brīdī;

24.4. maiņas naudas reģistrēšanu kases aparātā vai kases sistēmā lietotāja noteiktajā kārtībā;

24.5. saņemto citu maksājuma apliecinājumu (dāvanu kartes, čeki, taloni un tamlīdzīgi apliecinājumi par to, ka tiek veikts norēķins par darījumu) uzskaiti un glabāšanu kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas un specializēto ierīču vai iekārtu lietošanas vietā dienas (perioda) laikā lietotāja noteiktajā kārtībā;

24.6. naudas inkasēšanu – naudas izņemšanu, izņemtās naudas summas reģistrēšanu kases aparātā, hibrīda kases aparātā vai kases sistēmā vai specializētās ierīces vai iekārtas skaitītāja rādījumu nolasīšanu un naudas

iemaksāšanu kasē, bankā vai nodošanu inkasatoram – lietotāja noteiktajā kārtībā;

24.7. lai pret labošanu un iznīcināšanu būtu aizsargāti:

24.7.1. ārējās atmiņas ierīce, kura atrodas ārpus kases aparāta ar elektronisko kontrollenti, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas un kurā ir saglabāti elektroniskās kontrollentes dati;

24.7.2. kases aparāta ar elektronisko kontrollenti, hibrīda kases aparāta un kases sistēmas datubāzes dati;

24.7.3. kases sistēmas kontroles dati;

24.8. kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas programmas atbilstību attiecīgās Hash SHA-1 kontrolsummai, kas iesniegta Valsts ieņēmumu dienestā.

25. Ārvalstu valūtas pirkšanas un pārdošanas darījumu reģistrēšanai izmantotā kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas lietotājs nodrošina kases aparāta, hibrīda kases aparāta vai kases sistēmas lietošanas vietā esošajā naudas kastē un papildu naudas kastē esošās naudas kopsummas atbilstību kases aparāta žurnālā izdarītajiem ierakstiem, kā arī pēc kontrolējošās institūcijas pieprasījuma aizpilda kases aparāta žurnālu.

26. Papildu naudas kastes ierīkošanu lietotājs saskaņo ar Valsts ieņēmumu dienestu, un Valsts ieņēmumu dienests izdara attiecīgā kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas tehniskajā pasē ierakstu par papildu naudas kastes ierīkošanu.

27. Ja kases aparāta konstrukcijā nav ietverta naudas kaste, lietotājs nodrošina visas kases aparātā reģistrētās naudas atrašanos atsevišķā naudas kastē, kas atrodas kases aparāta lietošanas vietā.

III. Lietotāja kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas reģistrēšana Valsts ieņēmumu dienesta vienotajā datubāzē (reģistrā)

28. Pirms kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas lietošanas uzsākšanas nodokļu un citu maksājumu reģistrēšanai lietotājs to reģistrē Valsts ieņēmumu dienestā iekļaušanai Valsts ieņēmumu dienesta vienotajā datubāzē (reģistrā).

29. Lai reģistrētu kases aparātu, hibrīda kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīci vai iekārtu vai atsāktu tās lietošanu, lietotājs, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta elektroniskās deklarēšanas sistēmu, iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā šo noteikumu 34.1. un 95.3. apakšpunktā minēto informāciju, kas norādīta kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas tehniskajā pasē.

30. Valsts ieņēmumu dienests taksometra skaitītāju reģistrē 10 darbdienu laikā pēc lietotāja iesnieguma saņemšanas, ja lietotājam ir izsniegta speciāla atļauja (licence) pasažieru pārvadājumiem ar vieglajiem taksometriem un tehniskajā pasē ir izdarīta sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Nacionālais metroloģijas centrs" vai sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Metroloģijas laboratorija" atzīme par skaitītāja verificēšanu. Taksometra skaitītāju reģistrē, ja lietotājs reģistrēšanas brīdī var uzrādīt izsniegto speciālo atļauju (licenci) pasažieru pārvadājumiem ar vieglajiem taksometriem un tehnisko pasi, kurā izdarīta sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas Nacionālais metroloģijas centrs" vai sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Metroloģijas laboratorija" atzīme par skaitītāja verificēšanu.

31. Ja lietotājs organizē kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas uzstādīšanu citā pastāvīgajā darbības vietā (struktūrvienībā), tas 10 dienu laikā pēc kases aparāta, hibrīda kases aparāta, kases sistēmas, specializētās ierīces vai iekārtas pārvietošanas elektroniski, izmantojot Valsts ieņēmumu